

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! technisch atheneum Zavelenberg Sint-Agatha-Berchem te SINT-AGATHA-BERCHEM

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	41764
Instelling	GO! technisch atheneum Zavelenberg Sint-Agatha-Berchem
Directeur	P.VIELFONT, waarnemend directeur
Adres	Oscar Ruelensplein 13 - 1082 SINT-AGATHA-BERCHEM
Telefoon	02-482.01.01
Fax	02-465.59.90
E-mail	kta.sint-agatha-berchem@g-o.be
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Brussel
Adres	Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE
Scholengemeenschap	SG GO Brussel
Adres	Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE
CLB	GO! CLB Brussel
Adres	Dielegheemse Steenweg 24 - 1090 JETTE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	18-11-2013, 25-11-2013, 26-11-2013, 27-11-2013, 28-11-2013, 29-11-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	29-11-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	17-01-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Gino Malfait
Teamleden	Etienne Gielen, Gabriël Poppe
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Muzikale opvoeding in de eerste graad, eerste leerjaar A en B (leerplannen 2003/002 en 2006/010).....	8
3.1.1.2 Nederlands in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/003)	9
3.1.1.3 Nederlands in de eerste graad B-stroom (leerplan 2010/015)	11
3.1.1.4 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/006)	13
3.1.1.5 Muzikale opvoeding in bso tweede graad Verzorging-voeding (leerplan 2004/014)	15
3.1.1.6 Project algemene vakken in bso tweede graad (leerplan 2012/017)	16
3.1.1.7 Specifiek gedeelte in bso tweede graad Basismechnica (leerplannen 2009/013, 2006/028, 2008/021, 2004/146 en 2013/001)	18
3.1.1.8 Specifiek gedeelte in bso tweede graad Elektrische installaties (leerplan 2012/018)	19
3.1.1.9 Specifiek gedeelte in bso derde graad Centrale verwarming en sanitaire installaties (leerplannen 2002/181, 2002/182 en 2002/183)	20
3.1.1.10 Project algemene vakken in bso derde graad, derde leerjaar (leerplan 2006/065)	22
3.1.1.11 Nederlands in tso derde graad Informaticabeheer en Secretariaat-talen (leerplan 2004/080)	24
3.1.1.12 VOET.....	25
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	26
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	26
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	27
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	28
4.1 Leerbegeleiding	28
4.2 Evaluatiepraktijk.....	29
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	31
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	33
6.1 Wat doet de school goed?.....	33
6.2 Wat kan de school verbeteren?	33
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	33
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	34
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	34

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het GO! technisch atheneum Zavelenberg in Sint-Agatha-Berchem behoort tot de scholengroep Brussel van het Gemeenschapsonderwijs en is gelegen in de Brusselse stadsrand. De school biedt naast de eerste graad en de studierichtingen handel en verzorging overwegend nijverheidsonderwijs aan, veelal binnen de onderwijsvorm bso. De tso-studierichting Podiumtechnieken wordt omwille van de interessante link met de podiumkunsten georganiseerd in de Kunsthumaniora in Laken, die deel uitmaakt van dezelfde scholengroep.

Het leerlingenaantal van het GO! technisch atheneum bleef gedurende heel wat schooljaren gelijk, maar is in het schooljaar 2013-14 gevoelig gestegen. De leerlingenpopulatie kenmerkt zich door een drieluik van grote taalachterstand, schoolse vertraging en een aanzienlijke C-attestering. Zeer veel leerlingen hebben een andere thuistaal dan het Nederlands en een aanzienlijk deel ervaren vanuit het gezin en hun omgeving nauwelijks aanmoediging voor hun schoolloopbaan. De school wordt ook geconfronteerd met heel wat leerlingen die instromen in de loop van het schooljaar. In het eerste leerjaar van de eerste graad zit het merendeel van de leerlingen in de B-stroom, waarvan een aanzienlijk aantal start zonder het getuigschrift basisonderwijs.

Meer dan vroeger schrijven zich recent leerlingen in uit verschillende types van het buitengewoon onderwijs. Dit gegeven plaatst de school voor nieuwe uitdagingen. Verschillende van de vermelde factoren maken de school tot een onderwijsinstelling die alles te maken heeft met het ijveren voor gelijke onderwijskansen (GOK), waarvoor de school ook een behoorlijk pakket GOK-lestijden ontvangt.

De school kiest er resoluut voor om ook aan jongeren met een moeilijk onderwijsparcours opnieuw kansen te geven, gekoppeld aan goede afspraken. De school hanteert een bewuste strategie om haar kwetsbare leerlingen aan te moedigen tot een gezamenlijk engagement voor een degelijke toekomst door opvoeding, vorming en goed daarop afgestemd onderwijs. De school levert ook inspanningen om gegevens te verzamelen over de tewerkstelling en het eventuele vervolgonderwijs van haar leerlingen.

De nieuwe schoolleiding wil het schoolteam uitdrukkelijk betrekken bij het denk- en ontwikkelingswerk van het schoolbeleid. De groei naar dit nieuw elan is inmiddels opgestart vanuit een beleidsvoering die zich kenmerkt door veel overleg tussen de directeur en de technisch-adviseur-coördinator. Er is ook een werkgroep van start gegaan, waarin elke vakgroep vertegenwoordigd wordt door zijn coördinator. De schoolleiding wil daarmee de gelijkgerichtheid verstevigen. Uit de schooldoorlichting blijkt duidelijk dat daar bij een aantal vakgroepen nood aan is. Deze centrale aansturing en opvolging moet de leerplanstudie aanzwengelen, als opstap naar een krachtiger leerplanrealisatie met meer aandacht voor het leerplangericht evalueren. Het erkenningsonderzoek toont aan dat dit voor heel wat vakken een noodzakelijk werkpunt is. Uit de doorlichting is ook duidelijk gebleken dat de participatie aan zowel vakgerichte als algemeen pedagogische nascholing te beperkt is. De vastgestelde tekorten zijn veelal te wijten aan het niet of het niet in voldoende mate aanbieden van de leerplandoelen. Maar ook de minimale materiële leerplanvereisten voldoen niet voor sommige vakken. De te beperkte verankering van ICT in het onderwijsleerproces heeft daar deels mee te maken.

De vakoverschrijdende werking (VOET) is behoorlijk, maar over het algemeen meer geënt op projectwerk dan op het vakkenonderwijs. Het recent vitaliseren door de schoolleiding van de VOET -werking, biedt interessante perspectieven. De leerbegeleiding mist vooralsnog de noodzakelijke samenhang. Een aantal initiatieven worden wel gedragen vanuit een groot engagement, maar de coherentie ontbreekt. De school heeft immers in het verleden voor haar leerbegeleiding geen visie en specifieke doelen uitgewerkt. Voorts zijn een aantal belangrijke schakels binnen de leerbegeleiding, zoals het digitaal leerlingvolgsysteem en de handelingsplannen, nog maar zeer onlangs geïntroduceerd. Deze opgelopen achterstand resulteert in het gemis aan houvast bij het streven naar een volledige en kwaliteitsvolle leerbegeleiding.

Een schoolspecifieke visie op de invulling van de evaluatiepraktijk ontbreekt vooralsnog. Een aantal vakgroepen heeft wel een afstemming van de evaluatie op de vereisten van de leerplannen uitgetekend. De doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk wordt nog te weinig gemeten en levert daardoor maar een beperkte aanzet tot nieuwe impulsen bij het verstrekte onderwijs.

De school voert een kwaliteitsvol beleid rond veiligheid en hygiëne, gekoppeld aan een voortreffelijke uitvoering en dit vanuit een ernstige taakbekommernis.

Het beleid erkent het belang van kwaliteitszorg en heeft daarvoor al een aantal vooroefeningen gemaakt waarbij het lerarenteam betrokken werd. De stap naar een cyclische kwaliteitsbewaking waarbij de vaststellingen systematisch en voor alle processen omgezet worden naar doelstellingen, moet nog gebeuren. De beleidsaccenten voor de volgende schooljaren liggen terecht op de verdere uitwerking van een talenbeleid voor het grote aantal anderstalige leerlingen, het creëren van krachtige leeromgevingen, gekoppeld aan het dynamiseren van de vakgroepwerking en de uitbouw van de leerbegeleiding in relatie tot het evaluatiebeleid.

Het beperkt gunstig advies geeft een goed beeld van waar de school vandaag staat.

De vastgestelde tekorten voor de leerplanrealisatie slaan voor wat de algemene vakken betreft op techniek in de eerste graad A-stroom, muzikale opvoeding in BSO, tweede graad Verzorging-voeding, project algemene vakken in BSO, derde graad Naamloos leerjaar, Industriële elektriciteit en Verwarmingsinstallaties en Nederlands in TSO, derde graad Informaticabeheer en Secretariaat-talen. Voor de specifieke vorming zijn er tekorten voor de leerplanrealisatie van het specifiek gedeelte in BSO tweede graad, Basismechanica alsook voor het specifiek gedeelte in BSO, derde graad, Centrale verwarming en sanitaire installaties. Deze tekorten worden door de onderwijsinspectie opgevolgd.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	muzikale opvoeding, Nederlands, techniek	
Graad 1 B	muzikale opvoeding, Nederlands	
Graad 1 Handel	Nederlands, techniek	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	Nederlands	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Nederlands, techniek	
Graad 1 Nijverheid	Nederlands	
Graad 2 BSO Bouw	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Basismechanica	project algemene vakken	specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Elektrische installaties	project algemene vakken	specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	project algemene vakken	muzikale opvoeding
Graad 3 BSO Naamloos leerjaar	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Centrale verwarming en san. installaties		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Verwarmingsinstallaties	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Elektrische installaties	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Industriële elektriciteit	project algemene vakken	
Graad 3 TSO Informaticabeheer	Nederlands	
Graad 3 TSO Secretariaat-talen	Nederlands	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Muzikale opvoeding in de eerste graad, eerste leerjaar A en B (leerplannen 2003/002 en 2006/010)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in nipt voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden. De leerlijnen kunnen echter aanzienlijk versterkt worden. Dit etaleert zich onder meer in de planningsdocumenten die overwegend leerboekgericht zijn uitgewerkt en te weinig vanuit degelijk uitgezette groeilijnen voor de muzikale omgangsvormen. De muziekpraxis komt via het zingen en musiceren aan bod. Het muziekplezier kan sterker worden door meer in te zetten op muziek 'doen' en minder op muziektheorie.

Het muziekbeluisteren krijgt een behoorlijke invulling en de ingezette luisterfragmenten zijn goed geselecteerd. Het spreken over muziek krijgt aandacht, maar kan sterker vanuit het talenbeleid benaderd worden.

Improviseren en ontwerpen van muziek verdient een meer specifieke invulling.

Dit gemis is deels het resultaat van de gebrekkige inrichting van het muzieklokaal.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Het lokaal staat nog veraf van een uitnodigend muzieklokaal. Het vakverslag Muzikale opvoeding voor de tweede graad bso, studierichting Verzorgingvoeding geeft meer uitleg terzake.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk is valide en voldoende afgestemd op de leerplanbehandeling. De leerlingresultaten zijn behoorlijk.

De opmaak van de evaluatiedocumenten is verzorgd en er is meestal een puntenverdeling opgenomen. Zowel inzake het algemeen Nederlands als de instructietaal kunnen sommige evaluatiedocumenten geoptimaliseerd worden. De mogelijkheden voor ondersteuning die daarvoor op schoolniveau zijn voorzien, worden niet altijd benut. Bij de evaluatiepraktijk is het gebruik van klinkende muziek te beperkt. Onder meer gelet op het krap aantal lestijden (zie onderwijsaanbod), is het aangewezen om de evaluatietijd te beperken in het voordeel van de eigenlijke muziekles.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De interactie binnen de muziekles is behoorlijk. Het lestempo is soms te traag en ontnemt daardoor de noodzakelijke stuwing binnen het leerproces. Leren leren krijgt aandacht, maar kan sterker ingevuld worden als de kern van het onderwijsleerproces.

Professionalisering Deskundigheidsbevordering	De vakgroep voor expressievakken levert geen winst op voor de leerplanrealisatie van muzikale opvoeding. Het is aangewezen om schooloverstijgend op zoek te gaan naar vakspecifiek overleg, als forum en verdieping van de leerplanstudie. Dit laatste dient evenzeer gedynamiseerd te worden door het selecteren van adequate vakgerichte nascholing. Tot op heden werd daar immers te weinig aandacht aan geschonken.
Onderwijsorganisatie Samenstelling klasgroepen	De grootte van de lesgroepen is beheersbaar en de schoolleiding levert daartoe inspanningen. Voor sommige lesgroepen dient het aantal lestijden per schooljaar beter bewaakt te worden, zodat de noodzakelijke onderwijstijd voor de leerplanrealisatie niet in het gedrang komt.

3.1.1.2 Nederlands in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/003)

Voldoet

De eindtermen worden in voldoende mate aangeboden. De onderwijsaanpak stroomt met de verwachtingen van het leerplan. Alle leerplancomponenten komen vrij evenwichtig aan bod. De evaluatiepraktijk is voldoende afgestemd op de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod	De nadruk ligt voldoende op de verbreding en de verdieping van de functionele en schoolse taalvaardigheid van de leerlingen. De communicatieve functie van de taal wordt als vertrekpunt genomen. De vakgroep volgt de visie van het leerplan en tracht in de onderwijspraktijk in de eerste plaats de receptieve en productieve taalbeheersing van de leerlingen te bevorderen. De drie componenten van het leerplan (taalvaardigheid, taalbeschouwing en aanzet tot literaire competentie) komen voldoende evenwichtig aan bod. Het opwekken tot belangstelling voor tekst en literatuur wordt hoofdzakelijk via het project rond leesvaardigheid aangebracht, maar komt te beperkt aan bod binnen het gewone curriculum. De aandacht voor het behandelen van diverse tekstsoorten en tekstdoelen is niet voldoende sterk aanwezig.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De taalvaardigheden worden nog niet voldoende geïntegreerd en in authentieke contexten aangeboden, onder meer onder de vorm van taalopdrachten die diverse vaardigheden combineren. De relevantie van de opdrachten en de actualiteitswaarde ervan is soms nog niet voldoende aanwezig. De suggesties van het leerplan om taal oefeningen in diverse contexten en situaties aan te bieden en in te oefenen, hebben nog niet de nodige inspiratie geboden (zie leerplan vanaf bladzijde 55). Taalvaardigheden inoefenen in levensechte en zinvolle communicatiesituaties, aansluitend bij de actualiteit en de leefwereld van de jongeren, vormt een verdere uitdaging.

De taalbeschouwing wordt regelmatig geïntegreerd binnen de taalvaardigheidsontwikkeling. Toch vormt dit aspect nog niet voldoende een inherent en ondersteunend onderdeel van de ontwikkeling van de taalvaardigheden. De inductieve methode staat nog niet voldoende centraal. Leerlingen leren zelden om taalverschijnselen te ontdekken en te reflecteren over het taalgebruik en de achterliggende taalsystematiek. De leerlingen worden niet voldoende aangemoedigd om na te denken over hun eigen of andermans taalgebruik. Zo is er weinig aandacht voor het taalgebruik in de notities, de opdrachten en de agenda van de leerlingen. De leerlingen krijgen hierdoor te weinig kansen om zichzelf te verbeteren en taalverwerving als een leerproces te zien waarin zij kunnen groeien.

Een duidelijke en concrete leerlijn voor de productieve taalvaardigheden is nog niet ontwikkeld. De vakgroep heeft wel de criteria omschreven waaraan een spreekopdracht moet voldoen. Dit schooljaar worden ook de criteria voor de schrijfopdrachten uitgewerkt. Een verdere afstemming ervan, voldoende communicatie hierover met de leerlingen en een voortzetting naar de tweede en de derde graad, staan op het programma.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

Bijna alle leerlingen hebben een andere taal dan het Nederlands als moeder- en thuistaal. Daarnaast is het Frans vaak de tweede taal en tevens de omgangstaal op school en binnen de vriendenkring. Niet alleen in de gangen en op de speelplaats wordt het Frans gehanteerd, maar ook soms tijdens de informele momenten binnen de lessen. De school en in het bijzonder een werkgroep trachten dan ook een talenbeleid op maat van de school(bevolking) en met de medewerking van alle leraren uit te werken. Onder meer wegens een behoorlijk verloop binnen het personeelscorps, slaagt ze daar onvoldoende in. Vooral de aandacht voor taalzorg en de beheersing van uitspraak en intonatie vormen een blijvend aandachtspunt.

Schooltaal en instructietaal vormen de hoofdmoot van de extra twee lestijden aanvullend Nederlands in het eerste leerjaar. De klemtoon ligt op het ontwikkelen van de schoolse taalvaardigheid. De leerlingen leren de taal van de leraren en de schoolboeken beter te begrijpen om efficiënt te kunnen functioneren in de lessen. Enkele vormen van vakoverstijgende samenwerking en uitwisseling van tekstmateriaal vormen voorbeelden van goede praktijk.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is voldoende representatief voor de leerplandoelen. De vakgroep streeft een gezonde verhouding na, enerzijds binnen de evaluatie van de taalvaardigheden en anderzijds tussen de taalvaardigheden en de taalbeschouwing. De vakgroep heeft aandacht voor het doelgericht opstellen van de summatieve evaluatie en maakt hierrond afspraken. Binnen het geheel van de evaluatie voor het dagelijks werk zijn er geen duidelijke afspraken en dreigt het puntengewicht regelmatig over te hellen naar de taalbeschouwende elementen. De evaluatie is over het algemeen voldoende transparant met een puntenverdeling voor de examens en een evaluatiefiche voor spreken. De leerlingen worden regelmatig uitgenodigd tot zelf- en peerevaluatie.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De vakgroep beschikt niet over voldoende middelen om de moderne media binnen de klaspraktijk te integreren voor de realisatie van de leerplandoelen. Luistervaardigheid wordt bijvoorbeeld zelden aan kijkvaardigheid gekoppeld. De school investeert niet voldoende in voorzieningen en stimuli voor multimedia-gebruik. Een beperkt aantal lokalen zijn voorzien van projectiemogelijkheden, ICT-mogelijkheden en een internetverbinding. Deze lokalen zijn echter niet voldoende beschikbaar voor het taalonderricht.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Bij de aanvang van het schooljaar brengt de school de talige beginsituatie van de leerlingen in kaart met een reeks gestandaardiseerde testen. De resultaten hiervan sturen mee de uitbouw van het lesprogramma Nederlands, maar ze worden nog niet voldoende aangewend voor individuele bijstellingen van de talige noden bij de leerlingen. De aandacht voor een remediëring en differentiatie op maat van de leerling is te beperkt. Bij een tekort op de rapportering start wel een remediëringstraject op, maar de doelgerichtheid ervan is niet optimaal. Vanaf dit schooljaar inventariseert de school tevens de geattesteerde leermoeilijkheden om voor de betrokken leerlingen een gepaste begeleiding uit te tekenen.

De leerlingen krijgen de nodige leerondersteuning via het aanwenden van leerstrategieën, zoals lees-en spreekkaders. Het gebruik ervan is echter nog niet voldoende gangbaar in alle taalopdrachten. De leerlingen hebben nochtans zichtbaar nood aan duidelijke richtlijnen en stappenplannen. Zij leren nog niet voldoende een aantal strategische vaardigheden toepassen bij de planning, uitvoering en beoordeling van hun taaltaken.

De vakgroep levert inspanningen om het Nederlands taalgebruik te stimuleren. Een driedaagse activiteit waarbij taal centraal staat, het project leesbevordering in samenwerking met studenten van een hogeschool en het posterproject voor de schooltaalwoorden zijn enkele voorbeelden van succesvolle initiatieven.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep heeft de opmerkingen van het verslag van de vorige doorlichting ter harte genomen. De ontwikkeling van de vaardigheden hebben voorrang gekregen in het taalonderwijs. Een aantal concrete afspraken over de onderwijs- en evaluatiepraktijk zorgen voor een gelijkgerichte aanpak. Door zelfevaluatie heeft de vakgroep een aantal van haar sterktes en zwaktes in kaart gebracht en streeft zij op deze wijze kwaliteitsverbetering na.

De vakgroep besteedt aandacht aan de uitbouw van een breed talenbeleid. Via externe ondersteuning, interne samenwerking en het delen van de nieuwe inzichten werkt de vakgroep aan een verdere professionalisering hierrond.

3.1.1.3 Nederlands in de eerste graad B-stroom (leerplan 2010/015)

Voldoet

De ontwikkelingsdoelen worden in voldoende mate nagestreefd. Er wordt rekening gehouden met de kenmerken en de noden van de doelgroep. De evaluatiepraktijk is voldoende afgestemd op de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De vakgroep neemt het bevorderen van de praktische taalvaardigheid van de leerlingen als uitgangspunt voor het samenstellen van het programma. De taalbeschouwing staat echter niet voldoende in functie van de ontwikkeling van de taalvaardigheden. Taalbeschouwende aspecten worden nog te regelmatig buiten context en losstaand van relevant taalgebruik behandeld. De inductieve methode, waarbij leerlingen leren nadenken over hun taalgebruik en over het hanteren van taal in verschillende communicatiesituaties, wordt zelden aangewend.

Alle taalvaardigheden komen aan bod, maar ze worden nog niet voldoende in een evenwichtige verhouding benaderd. De luister- en kijkvaardigheid en de combinatie van beide krijgen bijvoorbeeld wat weinig aandacht en ze sluiten te weinig aan bij de leefwereld en de maatschappelijke realiteit. De aandacht voor meer praktisch gerichte taalvaardigheden die de leerlingen nodig hebben in hun dagelijks leven, zoals het voeren van een telefoongesprek, informatie inwinnen, formulieren invullen en instructies begrijpen, is veeleer beperkt. Binnen het onderwijsleerproces wordt soms nog niet voldoende communicatief en vaardigheidsgericht gewerkt. De taalbeschouwing vormt vaak een losstaand onderdeel en vormt zo geen inherent onderdeel van de taalvaardigheidsontwikkeling.

Naar de beheersing van schooltaalwoorden en instructietaal gaat voldoende aandacht uit. Twee bijkomende leestijden zorgen voor extra taalondersteuning, in het bijzonder voor spreekvaardigheid en voor het schools begrippenkader. Er is weinig aandacht voor het taalgebruik in de notities, de opdrachten en de agenda van de leerlingen. Tevens zijn er geen gelijkgerichte afspraken over het corrigeren van opdrachten en toetsen. Leerlingen krijgen hierdoor onvoldoende kansen om zichzelf te verbeteren en taalverwerving als een leerproces te zien waarin zij kunnen groeien.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk is voldoende evenwichtig afgestemd op de leerplandoelen. Nochtans staan spelling en grammaticale elementen regelmatig te sterk op de voorgrond binnen het dagelijks werk. De evaluatiecriteria voor de beoordeling van de taalvaardigheden zijn nog niet voldoende op maat van de leerlingen uitgewerkt. Voor spreekvaardigheid is wel een evaluatiefiche op het niveau van de B-stroom ontwikkeld. Het proces van de taalverwerving en de vorderingen die de leerlingen maken, worden te weinig in kaart gebracht en aangewend om het onderwijsleerproces mogelijk bij te sturen. Tevens geeft het evalueren te weinig aanleiding om geschikte en doelgerichte remediëring en differentiatie uit te werken. Zelf- en peerevaluatie behoren dan weer regelmatig tot de evaluatiepraktijk en dragen bij tot het zelfreflecterend vermogen van de leerlingen.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De vakgroep beschikt niet over voldoende middelen om de moderne media binnen de klaspraktijk te integreren voor de realisatie van de leerplandoelen. De school investeert niet voldoende in voorzieningen en stimuli voor multimedia-gebruik. Een beperkt aantal lokalen zijn voorzien van projectiemogelijkheden, ICT-mogelijkheden en een internetverbinding. Deze lokalen zijn echter niet voldoende beschikbaar voor het taalonderricht.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Bij de aanvang van het schooljaar brengt de school de talige beginsituatie van de leerlingen in kaart met een reeks gestandaardiseerde testen. De resultaten hiervan sturen mee de uitbouw van het lesprogramma Nederlands, maar ze worden niet voldoende aangewend voor individuele bijsturingen van de talige noden bij de leerlingen. De aandacht voor een remediëring en differentiatie op maat van de leerling is te beperkt. Bij een tekort op de rapportering start wel een remediëringstraject op, maar de doelgerichtheid ervan is niet optimaal. Vanaf dit schooljaar inventariseert de school tevens de geattesteerde leermoeilijkheden om voor de betrokken leerlingen een gepaste begeleiding uit te tekenen. De leraren zijn vlot bereikbaar en leveren inspanningen om bijvoorbeeld tijdens de middagpauze hun leerlingen extra begeleiding aan te bieden.

De leerlingen krijgen de nodige leerondersteuning via het aanwenden van leerstrategieën, zoals lees- en spreekkaders. Het gebruik ervan is echter nog niet voldoende gangbaar in alle taalopdrachten. De leerlingen hebben nochtans nood aan duidelijke richtlijnen en stappenplannen. Zij leren nog niet voldoende een aantal strategische vaardigheden toepassen bij de planning, uitvoering en beoordeling van hun taaltaken. Het vasthouden aan een vast en strak klasmanagement verhindert soms in bepaalde mate het gebruik van taalactiverende en afwisselende werkvormen. De moderne media en ICT-toepassingen met oog voor de integratie van de verschillende vaardigheden, vinden niet voldoende de weg naar de klaspraktijk.

**Sociale en emotionele
begeleiding**
*Curatief
Preventief*

Het respecteren van leer- en leefregels vormt de grondslag voor het creëren van een positief leer- en leefklimaat. De opvolging van de houding en de inzet van de leerlingen wordt als belangrijk, maar tevens als noodzakelijk ervaren. Medewerking en inzet worden deels meegenomen in de evaluatie.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
Vorming*

De vakgroep heeft de opmerkingen van het verslag van de vorige doorlichting ter harte genomen. De ontwikkeling van de vaardigheden hebben voorrang gekregen in het taalonderwijs. Een aantal concrete afspraken over de onderwijs- en evaluatiepraktijk zorgen voor een gelijkgerichte aanpak. Rond diverse aspecten is binnen de vakgroep een vlotte samenwerking; opdrachten en toetsen worden uitgewisseld. Door zelfevaluatie heeft de vakgroep een aantal van haar sterktes en zwaktes in kaart gebracht en streeft zij op deze wijze kwaliteitsverbetering na.

De vakgroep besteedt aandacht aan de uitbouw van een breed talenbeleid. Via externe ondersteuning, interne samenwerking en het delen van de nieuwe inzichten werkt de vakgroep aan een verdere professionalisering.

3.1.1.4 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/006)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen en eindtermen worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Slechts vier van de vijf toepassingsgebieden werden vorig schooljaar aangeboden. In de aangeboden toepassingsgebieden staat de theoretische kennis centraal en in het leerproces zijn er verscheidene hiaten. De eindtermen i.v.m. ontwerpen, onderzoeken, de oriëntering en de horizontale samenhang met natuurwetenschappen en ICT krijgen onvoldoende aandacht. De evaluatie is niet valide en in onvoldoende mate afgestemd op de eindtermen en leerplandoelstellingen. De infrastructuur en leermiddelen ondersteunen de leerplanrealisatie voor sommige toepassingsgebieden nog in onvoldoende mate.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Vorig schooljaar werd gedurende het grootste deel van het schooljaar zowel in het eerste als in het tweede leerjaar dezelfde leerstof aangeboden. Mede omwille van vervangingen en een gemis aan een op het leerplan afgestemde planning werden slechts vier van de vijf voorgeschreven toepassingsgebieden aangeboden. Binnen deze vier toepassingsgebieden werden bovendien verscheidene leerplandoelstellingen en eindtermen niet of met onvoldoende diepgang aangeboden, waardoor de betrokken doelstellingen (o.a. biochemie, verzorging, beroepssectorinformatie, onderzoek constructies, ...) in onvoldoende mate gerealiseerd werden. Twee derde van het schooljaar werd besteed aan onvoldoende bij het leerplan aansluitende leerinhouden i.v.m. voeding. Het toepassingsgebied transport kwam niet aan bod. Dit schooljaar is er wel een meer leerplangerichte benadering, maar het aanbod van het eerste en tweede leerjaar is nog hetzelfde en de invulboekjes zijn nog steeds meer sturend dan de leerplandoelstellingen. De evolutie van gesloten naar meer open en creatievere opdrachten met integratie van opzoekwerk en ICT gedurende de twee leerjaren komt hierdoor nog onvoldoende aan bod. Bij de practica ligt de nadruk overwegend op het klassikaal uitvoeren van opdrachten en niet op de 'probleemomschrijving' en het 'ontwerpen'. De leerlingen zijn echter wel gemotiveerd tijdens de uitvoering ervan en er zijn plannen voor een grondige bijsturing. Uit gesprekken en documentenanalyse blijkt dat in de aangeboden toepassingsgebieden de leerplandoelstellingen m.b.t. oriëntering op opleiding en tewerkstelling en het ontdekken van interesses en talenten in onvoldoende mate gerealiseerd worden. Binnen de specifieke toepassingsgebieden worden verscheidene doelstellingen onvoldoende gerealiseerd: o.a.: micro-organismen,

biochemische processen, EHBO-technieken, onderzoek en proeven op constructies, aflezen van spanning en stroomsterkte, automatische regelingen, sturingen en elektrische beveiligingen. De organisatie van de lessen in blokken van twee lestijden bevordert de mogelijkheden van practica, maar de gehanteerde werkmethode is nog niet functioneel voor de leerplanrealisatie. Positief is het engagement en de bereidheid om de vastgestelde hiaten op korte termijn weg te werken.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

De school beschikt over een eigen vaklokaal dat momenteel eerder ingericht is als werkplaats voor technische activiteiten. De ruimte en de mogelijkheden zijn echter beperkt omwille van de ontbrekende leermiddelen en uitrusting om actief, constructief en onderzoekend leren en werken mogelijk te maken. Voor de invulling van de ICT-integratie beschikken de leraren niet over computers met internetaansluiting in het vaklokaal om ICT- en opzoekwerk optimaal te integreren in het leerproces. Er zijn wel mogelijkheden om klassikale ICT-momenten te organiseren in een computerlokaal. Voor de toepassingsgebieden biochemie, energie en informatie- en communicatie ontbreken een aantal minimale materiële vereisten of ze worden niet gebruikt waardoor de betrokken doelstellingen niet gerealiseerd worden. De school engageert zich om hier op korte termijn aan tegemoet te komen.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

De evaluatie, die overwegend gebaseerd is op taken, toetsen en examens (die voor 40 % van het eindcijfer meetellen) en gebaseerd is op amper de helft van de leerplandoelstellingen (met een groot overwicht aan voeding gerelateerde leerinhouden) is niet valide. De verhouding tussen practica en theoretische kennis helt sterk over naar de reproductie van theoretische kennis. Dit schooljaar worden de leerlingen gestimuleerd om zichzelf te evalueren, met de bedoeling het eigen leerproces bij te sturen en de betrokkenheid bij het lesverloop te verhogen.

De evaluatiecriteria en de verhouding tussen de beoordeling van doe-activiteiten en de theoretische kennis zijn nog onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Er wordt duidelijk en transparant gerapporteerd. Er zijn weinig of geen tekorten en de cijfers zijn hoog waardoor de niet valide evaluatie geen gevolgen heeft voor de leerlingenoriëntatie en de studieclausulering.

Leerbegeleiding
*Preventief
 Curatief*

In de lessen heerst een taakgericht, maar soms minder ordelijk leer- en leefklimaat. De aandacht voor een correcte werkmethode, de begeleiding bij zelfstandig opzoekwerk en de remediëring bij de uitgevoerde technieken zijn nog beperkt. Begeleid zelfstandig leren is nog onvoldoende ingeburgerd in de lessen techniek. Het cursusmateriaal en de werkmethode zijn nog onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De aandacht voor leren leren en binnenklasdifferentiatie is groeiend.

Deskundigheidsbevordering
*Beginsituatieanalyse
 Vorming
 Overleg*

De vakgroepwerking is gericht op praktische en organisatorische afspraken om de gelijkgerichtheid te bewaken. In het verleden waren de initiatieven tot eigen professionalisering beperkt. Leerplanstudie en afstemming van het aanbod en de evaluatiepraktijk op de leerplanstudie hebben nog te weinig het voorwerp uitgemaakt van de vakgroepwerking. Momenteel worden het aanbod, de werkmethode en de op het leerplan afgestemde practica en projecten voor de verschillende toepassingsgebieden herdacht in het kader van een betere aansluiting bij de leerplandoelstellingen.

3.1.1.5 Muzikale opvoeding in bso tweede graad Verzorging-voeding (leerplan 2004/014)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Voor evaluatiepraktijk konden geen documenten voorgelegd worden. De uitrusting voldoet niet.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate aangeboden. Uit documentenstudie en gesprek blijkt dat de leerplandoelstellingen (1, 2, 5, 6 en 8) bedoeld voor de algemene muzikale vorming van de leerlingen niet worden behandeld. De leerplandoelstellingen (2 en 3) gericht op de verkenning van muziek in de leefwereld van kinderen worden wel behandeld, maar met gebrek aan samenhang. Deze vaststellingen, gekoppeld aan het ontbreken van evaluatiedocumenten (zie evaluatiepraktijk), resulteren in een leerplanrealisatie die niet voldoet.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Het lokaal is niet voorzien van de minimale materiële vereisten zoals opgesomd in het vigerend leerplan. Zo belemmert het gebrek aan ICT-uitrusting en internet bijvoorbeeld het realiseren van leerplandoelstelling 8.

Het leslokaal is afgeleefd en het onderhoud voldoet niet. Het lokaal is voor de uitwerking van de muziekpraxis ook te klein en voldoet niet qua geluidsisolatie. Het schoolmeubilair is aftands en er is niet voor elke leerling een lessenaar.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

Voor de evaluatiepraktijk binnen dit graadsleerplan konden geen evaluatiedocumenten voorgelegd worden. Er worden wel punten toegekend vanuit het werken aan bepaalde leerplaninhouden van leerplandoelstelling 3 en 4. De evaluatiecriteria die daarbij worden aangewend zijn echter onduidelijk en onvoldoende gecommuniceerd naar leerlingen en ouders. Ook deze vaststellingen leiden tot het voldoet niet.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De onvoldoende leerplanrealisatie resulteert in een zwakke leerbegeleiding. Dit etaleert zich onder meer in de gebrekkige samenhang van de lesnotities. Bepaalde activiteiten rond de leerplandoelstellingen 3 en 4 bieden wel een beperkte voorbereiding op het vak expressie in de derde graad Verzorging. Het gemis aan totaliteit binnen de leerplanbehandeling bewerkstelligt echter meer erosie dan opbouw voor het specifiek gedeelte van de studierichting Verzorging-voeding.

Onderwijsorganisatie

De grootte van de lesgroepen is beheersbaar en de schoolleiding levert daartoe inspanningen. Voor sommige lesgroepen dient het aantal lestijden per schooljaar beter bewaakt te worden, zodat de noodzakelijke onderwijstijd voor de leerplanrealisatie niet in het gedrang komt.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

De vakgroep voor expressievakken levert geen winst op voor de leerplanrealisatie van muzikale opvoeding.

Het is aangewezen om schooloverstijgend op zoek te gaan naar vakspecifiek overleg, als forum en verdieping van de leerplanstudie. Dit laatste dient evenzeer gedynamiseerd te worden door het selecteren van adequate vakgerichte nascholing. Tot op heden werd daar immers te weinig aandacht aan geschonken.

3.1.1.6 Project algemene vakken in bso tweede graad (leerplan 2012/017)

Voldoet niet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden. De evaluatiepraktijk is voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. De minimale materiële vereisten zijn ontoereikend.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De vakgroep heeft inspanningen geleverd om eigen cursussen te maken die gebaseerd zijn op de leerplandoelstellingen en tevens inspelen op de noden van de leerlingen. Het curriculum is thematisch opgebouwd. Dit schooljaar werden afspraken over het gebruik van thema's over de verschillende leerjaren heen hernieuwd om overlappingsen te vermijden. De klemtoon ligt op de ontwikkeling van de functionele taalvaardigheid en van de functionele rekenvaardigheid. Niet alle deelaspecten van de themabundels zijn voldoende gericht op vaardigheden en attitudes die jongeren dienen te ontwikkelen om adequaat en zinvol te kunnen functioneren in de maatschappij en op school. De motivatiespanning van de leerlingen is niet steeds voldoende hoog omdat de thema's of onderdelen ervan niet voldoende aansluiten bij hun leefwereld of te weinig maatschappelijk relevant zijn.

Kijk-, luister- en spreekvaardigheid komen binnen de cluster functionele taalvaardigheid niet voldoende en alleszins niet voldoende doelgericht aan bod. De nadruk ligt meestal op een uitbreiding van de woordenschat en op het begrijpend lezen. De onderdelen van de functionele rekenvaardigheid zitten regelmatig en voldoende geïntegreerd in de thema's. De inkleuring naar de gevolgde opleiding of naar de maatschappelijke contexten is nog vrij zwak.

Voor informatieverwerving en -verwerking beschikken de leraren niet over de nodige middelen om leerlingen zelfstandig opzoekwerk te laten verrichten en bronnen te laten raadplegen. De informatie wordt meestal aangeboden. De actieve inbreng van de leerlingen blijft op deze wijze beperkt tot het lezen van teksten en tot het beantwoorden van vragen over de inhoud ervan. Voor het zelfstandig vinden, selecteren, gebruiken van en reflecteren over de ingewonnen informatie is te weinig ruimte voorzien. Ook (taal)activerende en groepsgerichte werkvormen, waardoor leerlingen leren samenwerken en reflecteren over hun opdrachten, komen zelden aan bod. Leerlingen worden nog te weinig uitgedaagd om zelf informatie in te winnen, oplossingen te zoeken of taakgericht aan de slag te gaan. Bijgevolg wordt tevens te weinig gewerkt aan de ontwikkeling van de organisatiebekwaamheid van de jongeren.

Binnen de cluster tijd- en ruimtebewustzijn spelen de aandacht voor de actualiteit en het kaderen van gebeurtenissen in geografisch en historisch perspectief een te geringe rol. De jaartaken vormen wel een waardevolle aanvulling. De leerlingen verwerken hierbij buiten lesverband zelfstandig een aantal zinvolle opdrachten. Uit de gegevens van vorig schooljaar blijkt echter dat in sommige klasgroepen de opdrachten niet of onvoldoende werden vervuld.

Onderwijsorganisatie

*Samenstelling klasgroepen
Organisatie curriculum*

Voor de organisatie van PAV opteerde het schoolbeleid vorig schooljaar voor graadklassen per studierichting. In combinatie met een vrij talrijke instroom van leerlingen uit andere scholen belemmerde deze keuze een efficiënte en gedifferentieerde aanpak van het curriculum. Bovendien resulteerden deze verticale samenzettingen in vrij grote klasgroepen, waarbij taak- en taalgericht lesgeven een moeilijke opgave bleek. Dit schooljaar zijn de klasgroepen per

leerjaar en waar mogelijk per studierichting georganiseerd. De grootte van de klasgroepen beantwoordt dit schooljaar over het algemeen aan de aanbevelingen van het leerplan.

De regelmatige wijzigingen in de toegekende opdrachten voor PAV en de veranderingen in het personeelsbestand belemmeren de continuïteit en de stabiliteit binnen de vakgroepwerking. Daarnaast blijkt dat beginnende leraren er alsnog niet in slagen om de klas- en lesorganisatie in goede banen te leiden.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiegegevens berusten op verzameld materiaal voor het dagelijks werk (vier periodes) en op twee examenperiodes. De vakgroep heeft de examens afgestemd op de leerplandoelstellingen, maar niet alle leerplandoelen worden via de examens geëvalueerd. De elementen die via de examens in kaart worden gebracht, zijn de functionele rekenvaardigheden, het begrijpend lezen en het gebruik van woordenboek, rekenmachine en atlas. Ook een aantal inhoudelijke kennisvragen over en de woordenschat van de behandelde thema's behoren tot de examenpraktijk. Vaardigheidsgerichte aspecten als luister-, kijk- en spreekvaardigheid, informatieverwerking en -verwerking en bepaalde aspecten van organisatiebekwaamheid worden nauwelijks geëxamineerd. Ook binnen het dagelijks werk zijn onvoldoende sporen terug te vinden van het gericht evalueren van deze functionele vaardigheden. Wel wordt hier meer aandacht besteed aan het zelfstandig kunnen verwerken van opdrachten en aan een aantal sleutelvaardigheden die in een attituderapport worden opgenomen als bijlage bij elk rapport voor dagelijks werk. Een gedeelte van de tweede examenreeks wordt mondeling afgenomen zodat de evaluatie van de spreekvaardigheid dan wel wordt opgenomen.

De vakgroep is er zich van bewust dat de evaluatiepraktijk nog niet voldoende representatief is voor de leerplandoelen en dat de verhouding tussen de eindtermclusters niet voldoende evenwichtig is. De vakgroep streeft op termijn naar een meer procesmatige invulling van de evaluatiepraktijk, waarmee de vaardigheden beter in kaart kunnen gebracht worden. De leerlingen zijn voldoende op de hoogte van de evaluatiecriteria en van de gestelde verwachtingen. Zij krijgen een duidelijk overzicht van de afspraken over de evaluatie en over de te kennen leerstof voor de examens. De leerlingen worden ook voldoende betrokken bij hun evaluatieproces. Afhankelijk van de aandacht die betrokken leraar eraan besteedt, houden zij hun evaluatiegegevens en hun opdrachten ordelijk en overzichtelijk bij. Zelf en -peerevaluatie worden regelmatig toegepast.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De leraren beschikken niet over voldoende middelen om een krachtige leeromgeving te kunnen aanbieden. Voor project algemene vakken zijn geen degelijk uitgeruste vaklokalen beschikbaar. Recent werden investeringen gedaan om daaraan tegemoet te komen. Voor het integreren van ICT-ondersteuning is de infrastructuur ontoereikend; de ICT-lokalen zijn zelden beschikbaar. In vergelijking met vorige doorlichtingsperiode zijn weinig materiële vernieuwingen of verbeteringen aangebracht.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Het aantal leerlingen per klasgroep was vorig schooljaar over het algemeen te groot om hen de nodige doelgerichte en gedifferentieerde begeleiding te kunnen aanreiken. Dit schooljaar biedt de gemiddelde klasgrootte meer mogelijkheden tot leerbegeleiding. Leraarafhankelijk vergt het bewaken van een ordelijk

klasklimaat echter veel tijd en energie, zodat soms weinig ruimte blijft voor een gerichte ondersteuning. Op het vlak van de preventieve leerbegeleiding worden aspecten van het leren leren niet voldoende systematisch geïntegreerd. Leerstrategieën en stappenplannen worden veeleer zelden aangewend ter ondersteuning van het onderwijsleerproces. De vakgroep heeft een aantal instructiekaarten ontwikkeld met de bedoeling deze in de loop van dit schooljaar in gebruik te nemen. De leerlingen worden nog te weinig uitgedaagd om hun leerproces mee in handen te nemen.

De school heeft dit schooljaar voor het eerst de leerlingen met specifieke leermoeilijkheden in kaart gebracht. Voor hen zijn de nodige ondersteunende maatregelen echter nog niet van kracht. De zorg voor een correct taalgebruik is beperkt en de leerlingen leren niet voldoende om te reflecteren over hun taalgebruik. Er is nochtans een sterke nood aan een maatgericht en geïntegreerd talenbeleid. Leerlingen met tekorten krijgen remediëringsoopdrachten aangeboden.

3.1.1.7 Specifiek gedeelte in bso tweede graad Basismechanica (leerplannen 2009/013, 2006/028, 2008/021, 2004/146 en 2013/001)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate gerealiseerd omwille van een onevenwichtig en onvolledig aanbod. Verscheidene onderwijsdoelen komen niet effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie, waardoor deze niet valide is. Er is een gebrek aan structuur en een ordelijk lesmanagement ontbreekt nog vaak.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De onderwijsdoelstellingen worden niet volledig aangeboden en gerealiseerd. Het beheersingsniveau is ondermaats mede omwille van het gebrek aan een gestructureerd en evenwichtig aanbod. Vele basisdoelstellingen worden niet of met onvoldoende diepgang aangeboden. Dit geldt onder meer voor planning, veiligheid, ICT-gebruik, registreren, reflecteren, CAD-tekenen, gebruik van precisie-instrumenten, meettechniek, nabewerkingen, frezen, machineonderhoud, montage- en demontagetechnieken, verbindingstechnieken, kunststoffen, beroepsoriëntering en lassen. Er wordt nog te veel tijd besteed aan achterhaalde vijltechnieken, waardoor andere op de leerplandoelstellingen gebaseerde technieken in het gedrang komen. Voor praktijk elektriciteit worden de meeste leerplandoelstellingen niet of in onvoldoende mate gerealiseerd. De lessen worden georganiseerd in een gewoon klaslokaal en opgevat als theorieles. De infrastructuur is echter wel aanwezig. Hierdoor worden enkel de theoretisch georiënteerde leerplandoelstellingen aangeboden en gerealiseerd. De doelstellingen m.b.t. schakelen en aansluiten worden niet gerealiseerd. Voor lassen sluiten de werkopdrachten wel aan bij de leerplandoelstellingen. Voor de deelcluster koeling en warmte uit het nieuwe leerplan zijn het aanbod en de geplande oefeningen en werkopdrachten nog niet afgestemd op de te verwerven leerplandoelstellingen. Het aanbod is nog onvoldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de onderwijsdoelstellingen met betrekking tot het verwerven van de basiskennis en -technieken om een specifieke opleiding in de derde graad aan te vatten. Het studieaanbod vertoont nog te weinig samenhang. Projectmatig en geïntegreerd werken komt nog onvoldoende aan bod.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende leermiddelen voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. De ICT-uitrusting, het beschikbare didactisch materiaal en de schooluitrusting worden echter niet altijd efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de onderwijsdoelstellingen. Voor praktijk elektriciteit beschikt

men niet over een werkplaats met voldoende uitrusting. Voor lassen is de werkplaatsuitrusting verouderd en/of beschadigd. De laswerkplaats voldoet momenteel niet aan de vigerende reglementering (afzuiging, afscherming, elektrische schakelaars) waardoor deze momenteel niet gebruikt wordt en de betrokken lessen later in het jaar zullen gegeven worden.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie is niet valide. Verscheidene onderwijsdoelstellingen komen niet effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. De werkopdrachten en de vraagstelling zijn vaak onvoldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau en de leerplandoelstellingen. De leerlingen zijn niet vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. Het is voor hen onduidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. Het gewicht en de inhoud van de examens zijn voor een aantal praktisch gerichte vakken onvoldoende afgestemd op de vereisten van het leerplan.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Het houden van orde en tucht overweegt vaak op een gestructureerd leerproces. De verwachtingen en de uitdagingen zijn laag. De planning, het studiemateriaal en de werkopdrachten zijn nog onvoldoende gestructureerd. Sommige leraren gebruiken wel activerende werkvormen en hebben een goed klasmanagement. Differentiatie en het inoefenen van leerstrategieën komen nog te weinig aan bod en er is een gebrek aan gestructureerde opdrachten die stijgen in moeilijkheidsgraad en de leerlingen uitdagen om meer zelfstandig te werken. De instructie- en vaktaal zijn soms weinig effectief voor het bereiken van de doelen. Remediëring en feedback, aangepast aan de noden van alle leerlingen krijgen slechts beperkte aandacht. Voor de meeste technische vakken sluit het cursusmateriaal in voldoende mate aan bij het leerplan, maar voor sommige vakken dienen de leerlingen alles op te schrijven waardoor er enkel een weinig geordend samenraapsel van notities overblijft.

3.1.1.8 Specifiek gedeelte in bso tweede graad Elektrische installaties (leerplan 2012/018)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De infrastructuur en leermiddelen voldoen en ze bevorderen een degelijke projectmatige en leerplangerichte aanpak. Het cursusmateriaal, de werkopdrachten en de evaluatie zijn goed afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De meeste onderwijsdoelstellingen worden effectief aangeboden en gerealiseerd. De verschillende onderdelen van het leerplan (kennis, vaardigheden en attitudes) worden geïntegreerd en evenwichtig aangeboden aan de hand van goed uitgewerkte projecten op maat van de leerlingen. Het aanbod is goed afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de onderwijsdoelstellingen en vertoont voldoende horizontale en verticale samenhang. De leerlingen worden gestimuleerd tot verantwoordelijkheid, taakgerichtheid en nauwkeurigheid. De ICT-ondersteuning tijdens de lessen en de ICT-integratie als mogelijkheid om te differentiëren, zijn nog te beperkt. Het installeren van een werfkast voor een in aanbouw zijnde woning, het plaatsen van een aardingsinstallatie en het meten van de spreidingsweerstand worden niet uitgevoerd, maar enkel theoretisch besproken omwille van praktische organisatiebeperkingen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. Er werd een goed ontworpen werkplaats ingericht die uitgerust is met degelijk installatiemateriaal. De werkplaats voor het eerste leerjaar wordt nog verder ingericht met realistische werkboxen. In de werkplaats is er nog te weinig ICT-uitrusting voor een optimale realisatie van de onderwijsdoelstellingen. Het beschikbare didactisch materiaal en de schooluitrusting worden wel efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de onderwijsdoelstellingen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De onderwijsdoelstellingen komen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. De werkopdrachten en de vraagstelling zijn eenduidig en in voldoende mate afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leerlingen zijn op de hoogte van de evaluatiecriteria. Het is duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. De leerlingen hebben zicht op de evaluatiecriteria van hun werkopdrachten en hoe de antwoorden verbeterd worden. Zelfevaluatiemogelijkheden worden gepast aangewend. De resultaten in het eerste leerjaar met klasgemiddelden van 45 en 56 % waren vorig schooljaar erg zwak.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het studiemateriaal en de werkopdrachten zijn gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De leraren gebruiken activerende werkvormen, differentiatie, oefeningen voor leerstrategieën en instructie- en vaktaal effectief voor het bereiken van de doelen. De leraren zorgen voor remediëring en geven feedback aangepast aan de noden van de leerlingen. De individuele begeleiding is goed. Leraren nemen spontaan een klas bij wanneer een collega afwezig is waardoor de leerlingen verder kunnen werken aan hun werkopdrachten. Er heerst een goede en taakgerichte werksfeer.
Deskundigheidsbevordering <i>Beginsituatieanalyse</i> <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	De vakgroep brengt de competenties en de professionele behoeften van het lerarenteam in kaart en ontwikkelt de competenties van de leraren via nascholing en leren van elkaar. Overleg rond actuele pedagogisch-didactische, organisatorische en inhoudelijke thema's ondersteunt het bereiken van de doelen. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de eigen kwaliteit te bewaken.

3.1.1.9 Specifiek gedeelte in bso derde graad Centrale verwarming en sanitaire installaties (leerplannen 2002/181, 2002/182 en 2002/183)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden voor praktijk niet in voldoende mate gerealiseerd. De werkopdrachten en de evaluatie zijn onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Voor de technische vakken centrale verwarming en sanitaire installaties worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd en is de evaluatie valide, voor elektriciteit/elektronica is dit niet het geval. De infrastructuur en leermiddelen voldoen niet aan de eisen van een hedendaagse opleiding en ze hypothekeren een degelijke projectmatige en leerplangerichte aanpak.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Voor de technische vakken centrale verwarming en sanitaire installaties worden de onderwijsdoelstellingen effectief aangeboden en in voldoende mate gerealiseerd. Voor deze vakken worden de verschillende onderdelen van het leerplan (kennis, vaardigheden en attitudes) evenwichtig aangeboden aan de hand van bij het leerplan aansluitend cursusmateriaal. Voor praktijk worden er vooral in het gedeelte centrale verwarming veel leerplandoelstellingen niet of in onvoldoende mate gerealiseerd. In het eerste leerjaar wordt overdreven veel tijd besteed aan basisoefeningen op metalen buizen. Men beschikt niet over een goed uitgewerkte en op het leerplan afgestemde opdrachtenreeks waardoor het
---	--

niet aantoonbaar is welke leerlingen welke doelstellingen verworven hebben. De infrastructuur en de uitrusting zijn verouderd en onvolledig, waardoor sommige doelstellingen niet in de school kunnen gerealiseerd worden. De kwaliteit van de installatie-oefeningen en sommige uitgevoerde werkopdrachten voldoet niet. Op de stageplaatsen komen de leerlingen wel in contact met nieuwe technologieën, maar het systematisch realiseren van alle leerplandoelstellingen bij alle leerlingen is hier uiteraard ook niet mogelijk. De doelstellingen m.b.t. het installeren van huishoudelijke gastoestellen, het installeren van gastoestellen voor individuele verwarming, het installeren en onderhouden van stookoliebranders en de controle en regeling van cv-installaties en ventilatiesystemen worden niet in voldoende mate gerealiseerd of doorgeschoven naar het specialisatiejaar. De doelstellingen i.v.m. de installatie van sanitaire toestellen en dakbedekking worden vollediger aangeboden en gerealiseerd, maar ook hier ontbreekt een leerplangerichte opdrachtenreeks. Het totaalaanbod vertoont nog onvoldoende horizontale en verticale samenhang. Voor de leerplandoelstellingen i.v.m. elektriciteit/elektronica worden de leerplandoelstellingen m.b.t. regelingen en aansluiten in onvoldoende mate gerealiseerd. De lessen worden georganiseerd in een gewoon klaslokaal en opgevat als theorieles. Hierdoor worden enkel de theoretisch georiënteerde leerplandoelstellingen aangeboden. Deze worden ook in onvoldoende mate gerealiseerd omdat de leerstof (en evaluatie) van het eerste, tweede en specialisatiejaar nauwelijks verschillen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt niet over voldoende actuele leermiddelen en installatiemateriaal voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. Er werden recent wel enkele nieuwe toestellen aangeschaft, maar deze zijn nog niet functioneel in de werkplaats. Er staat een samenwerking op til met externen waardoor de afdeling terug een nieuw elan kan krijgen. Momenteel zijn de werkplaatsen nog onvoldoende functioneel ingericht met veel verouderde uitrusting. Op basis van het leerplan (uit 2002) ontbreken o.a. stellingen om in teamverband te kunnen monteren en demonteren, standen voor het ophangen en aansluiten van ketel-brandercombinaties, gasaansluitingen, ICT-mogelijkheden en wanden om sleuven te maken en centrale verwarmingsketels te installeren. De beschikbare leermiddelen en de schooluitrusting worden nog niet efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de onderwijsdoelstellingen. De individuele afzuiginstallatie voor rookgassen wordt niet steeds gebruikt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Voor de technische vakken centrale verwarming en sanitaire installaties komen de onderwijsdoelstellingen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. De vraagstelling op toetsen en examens is eenduidig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leerlingen zijn op de hoogte van de evaluatiecriteria. Het is duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. Voor elektriciteit/elektronica is de evaluatie in onvoldoende mate gebaseerd op de leerplandoelstellingen en aldus niet valide. Voor praktijk hebben de leerlingen onvoldoende zicht op de eisen van de opleiding en de evaluatiecriteria van hun werkopdrachten. Door het onvolledig aanbod met een overaanbod buisbewerking en een tekort aan leerplangerichte installatie-, meet- en regelopdrachten en het gebrek aan transparantie is de evaluatie voor praktijk niet valide. De geïntegreerde proeven (GIP) zijn conceptueel goed opgevat, hoewel het in de verslaggeving niet duidelijk is welke praktische activiteiten uitgevoerd werden en er taalkundig nog veel fouten in de GIP-verslaggeving voorkomen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Voor de technische vakken centrale verwarming en sanitaire installaties is het studiemateriaal voldoende gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De leraar gebruikt activerende werkvormen, differentiatie, oefeningen voor leerstrategieën en instructie- en vaktaal effectief voor het bereiken van de doelen. De leraar zorgt voor remediëring en geeft feedback aangepast aan de noden van de leerlingen. Voor praktijk is er nood aan een op het leerplan afgestemde gestructureerde opdrachtenreeks waarbij het voor de leraar en leerling duidelijk is welke opdrachten (en daaraan gekoppelde doelstellingen) al dan niet bereikt zijn. De begeleiding mist momenteel vooral structuur en taakgerichtheid waardoor er te veel herhaling nodig is. De methodologische wenken uit het leerplan worden nog niet als leidraad genomen.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Vorming
Overleg

De vakgroep brengt de competenties en de professionele behoeften van het lerarenteam niet in kaart. De ontwikkeling van de competenties van de leraren via nascholing en leren van elkaar is beperkt. De vakvergaderingen handelen overwegend over praktische en organisatorische afspraken i.v.m. stages en materiaal. Overleg rond actuele pedagogisch-didactische onderwerpen en leerplanstudie komen nog onvoldoende aan bod. Er zijn nog belangrijke groeikansen om op basis van een duidelijke en leerplangerichte visie de werkplaatsindeling en -organisatie af te stemmen op de eisen en verwachtingen van een hedendaagse, kwaliteitsvolle en vakdeskundige opleiding.

3.1.1.10 Project algemene vakken in bso derde graad, derde leerjaar (leerplan 2006/065)

Voldoet niet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatiepraktijk is onduidelijk en niet voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. De minimale materiële vereisten zijn ontoereikend.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

De school kan van vorig schooljaar niet voldoende gegevens over het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk aanreiken, zodat een diepgaand onderzoek niet mogelijk is. Oorzaken zijn het vertrek uit de school van betrokken leraar, de onduidelijkheid over het gevolgde curriculum en het onvoldoende beschikbaar zijn van les- en evaluatiemateriaal. Ook de agenda's van de leerlingen bevatten onvoldoende gegevens.

Dit schooljaar organiseert de school twee klasgroepen binnen het derde leerjaar. Twee leraren verzorgen het lesaanbod. Binnen de vakgroep wordt samengewerkt aan de ontwikkeling van lesmateriaal.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplandoelstellingen vormen niet in voldoende mate de grondslag voor het uitwerken van het curriculum. Vorig schooljaar werden de onderwerpen thematisch aangereikt. Sporen van projectmatig onderwijs waarbij de leerlingen zelfstandig problemen leren oplossen en leren samenwerken in teamverband zijn zelden terug te vinden. Dit schooljaar zijn aanzetten zichtbaar van meer activerende werkvormen. Leerlingen dienen via het internet informatie op te zoeken en nadien te verwerken. Het ontwikkeld cursusmateriaal is meer vaardigheidsgericht, maar het vereiste beheersingsniveau wordt hiermee te weinig nagestreefd. Het kunnen analyseren van een situatie, een planning kunnen uittekenen, deze planning stapsgewijze uitvoeren en evalueren, zijn probleemoplossende vaardigheden die niet voldoende aan bod komen.

Het aangeboden tekstmateriaal is niet voldoende gevarieerd. Het lezen van teksten beperkt zich tot woordverklaring en vragen over de teksten. Aspecten van kwantitatieve geletterdheid worden wel aangebracht. Voor de functionele ICT-geletterdheid zijn onvoldoende middelen en uitgeruste lokalen ter beschikking.

In het derde leerjaar van de derde graad wordt de leerlijn, die meer nadruk legt op het zelfstandig oplossen van problemen, het uitwerken van projecten en het functioneren in teamverband, nog onvoldoende opgenomen. Het werken met thema's wordt te sterk bekeken als doel op zich en minder als middel om de leerdoelen te realiseren.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Vermits binnen het leerplan competent handelen centraal staat, is het de verwachting dat het leerproces, de begeleiding van en reflectie op dit proces centraal staan. Het leerplan suggereert dan ook dat een permanente evaluatie minstens voor een gedeelte aangewezen is. In de praktijk wordt het evaluatiemateriaal verzameld aan de hand van toetsen en examens. Leesvaardigheid, woordverklaring, een structurerende schrijfoefening en enkele openboekopdrachten behoren tot de meest gebruikte evaluatievormen.

De vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen zijn niet voldoende vertaald naar operationele doelen. Daarnaast peilen de vraagstelling en de opdrachten niet naar het rendement van het didactisch handelen en wordt dit handelen niet aangepast aan de noden van de leerlingen.

Dit schooljaar wordt aandacht geschonken aan zelf-, peer- en groepsevaluatie, aansluitend bij de funderende doelstellingen van werken in teamverband. De leerlingen zijn echter onvoldoende op de hoogte van de evaluatiecriteria en van de gestelde verwachtingen. De vakgroep heeft nog geen gelijkgerichte visie op evalueren ontwikkeld.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De leraren beschikken over onvoldoende middelen om de vereiste krachtige leeromgeving te kunnen aanbieden. Voor project algemene vakken zijn geen degelijk uitgeruste vaklokalen beschikbaar. Het aanbieden van activerende werkvormen of projectmatige opdrachten is hierdoor beperkt. Een aantal leerplandoelstellingen, vooral rond informatieverwerving en -verwerking en functionele ICT-geletterdheid, kunnen hierdoor moeilijk gerealiseerd worden. Ondersteunend materiaal, zoals atlanten, rekenmachines en woordenboeken zijn niet vlot beschikbaar. Voor het integreren van ICT-ondersteuning is de infrastructuur ontoereikend; de ICT-lokalen zijn zelden beschikbaar.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Het werkklimaat is dit schooljaar aangenaam en respectvol. Het begeleid zelfstandig leren behoort regelmatig tot de gehanteerde werkvormen. Hierdoor kunnen de leerlingen hun leerproces mee in handen nemen en krijgt de leraar meer ruimte om als begeleider het leerplan te realiseren. Leerstrategieën en stappenplannen worden nog niet voldoende aangewend ter ondersteuning van het leerproces. De zorg voor een correct taalgebruik is beperkt en de leerlingen leren niet voldoende om te reflecteren over hun taalgebruik.

De beginsituatie van de leerlingen wordt niet voldoende in kaart gebracht. De leraren zijn nog niet voldoende vertrouwd met de mogelijkheden tot differentiatie en remediëring.

3.1.1.11 Nederlands in tso derde graad Informaticabeheer en Secretariaat-talen (leerplan 2004/080)

Voldoet niet

De eindtermen worden niet in voldoende mate aangeboden en gerealiseerd. De evaluatiepraktijk is niet voldoende afgestemd op de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De belangrijkste verklaring voor het onvoldoende onderwijsaanbod ligt in het wegvallen van een behoorlijk gedeelte van de effectieve lestijd door een regelmatige afwezigheid van de leraar en door de organisatie van een aantal schoolactiviteiten. Vorig schooljaar is in beide leerjaren bijna de helft van de lestijd weggevallen. Dit schooljaar wordt de beschikbare onderwijstijd voorlopig beter benut en is de lesuitval beperkter. De lessen die als gevolg van internationale projecten zoals onder meer Comenius niet plaatsvinden, worden niet ingehaald. Veel onderwijstijd wordt besteed aan de voorbereiding van de examens en de examenperiodes duren bovendien vrij lang. De efficiëntie van de evaluatie(tijd) is nog niet op doeltreffendheid getoetst. De lessen die omwille van afwezigheid van de leraar wegvallen, worden ofwel vervangen door studie (meestal zonder vervangtaken) ofwel mogen de leerlingen de school vroeger verlaten of later toekomen.

De drie componenten van het leerplan (taalvaardigheid, taalbeschouwing en de ontwikkeling van de literaire competentie) komen niet voldoende evenwichtig aan bod. De taalvaardigheden worden te weinig doelgericht aangeboden. Luisteren, kijken en spreken worden wel occasioneel ingeoefend, maar de vorderingen of de tekorten van de leerlingen worden niet in kaart gebracht. De klemtonen liggen vooral op het begrijpend lezen, de taalbeschouwing en de uitbreiding van de woordenschat. Het tekstmateriaal sluit zelden aan bij het gevolgde beroepenveld, de belangstellingssfeer van de leerlingen of de actualiteit. Het aanbod aan tekstsoorten is bovendien beperkt. Het verwerkingspeil van het tekstmateriaal overstijgt zelden het structurerende of het beschrijvende niveau. Taalbeschouwing en woordenschat worden meestal losstaand van de vaardigheden behandeld. De leerlingen reflecteren onvoldoende over hun taalgebruik en over hun taalcorrectheid. Hoe de literaire competentie wordt ontwikkeld, is onduidelijk. Er is alvast geen verwerking van een literair aanbod. Het leer- en werkboek wordt niet efficiënt aangewend. Waardevol is wel een vakoverstijgende samenwerking rond schooltaal met uitwisseling van inhouden en tekstmateriaal, maar hierin wordt soms overdreven.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatiepraktijk is niet voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. Wat de examens betreft heeft de vakgroep afspraken vastgelegd voor een evenwichtige puntenverdeling over de leerplancomponenten. Deze afspraken worden gerespecteerd, maar het is onvoldoende duidelijk hoe de evaluatie van luister- en spreekvaardigheid tot stand komt. De resultaten van het dagelijks werk berusten niet op een evenwichtige spreiding over de leerplancomponenten. Een aantal gegevens zijn gebaseerd op medewerking, attitudes en het taalgebruik tijdens de lessen, echter zonder duidelijk referentiekader. Transparante afspraken en duidelijke communicatie met de leerlingen over het evaluatieproces zijn onvoldoende geëxpliciteerd.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Er zijn onvoldoende middelen aanwezig om de moderne media en ICT te integreren in het onderwijsleerproces. Daarnaast worden de middelen die beschikbaar zijn niet voldoende aangewend. Voor luister-, kijk- en spreekoefeningen worden de mogelijkheden tot integratie van de multimedia niet benut. Voor bepaalde schrijftaken zoals samenvattingen, gebeurt de verwerking niet met de beschikbare ICT-mogelijkheden. Voor het leren schrijven van sollicitatiebrieven is er wel een vakoverschrijdende werking met het vak dactylo/toegepaste informatica. Mogelijkheden tot een communicatieve en taalgerichte klasopstelling worden zelden aangewend.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	In een ordelijk klasklimaat krijgen de leerlingen kansen voor het verkrijgen van de nodige ondersteuning. De begeleiding van de leerlingen verloopt met de nodige zorg. Differentiatie en remediëring behoren nog te weinig tot de klaspraktijk. Vooral in remediërend opzicht is het aanbod op klasniveau nog te beperkt.

3.1.1.12 VOET

Voldoet

De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd.

Beleid	Onder impuls van de nieuwe schoolleiding is een visie inzake vakoverschrijdend werken uitgeschreven. Deze is schoolspecifiek geformuleerd en biedt perspectieven voor een verdere en gezamenlijk gedragen groei van de VOET-werking binnen de school.
Doelgerichtheid	
Beleid	De organisatie is uitgestippeld door een kleine kerngroep met daarnaast verschillende werkgroepen die instaan voor het uitwerken van de gevarieerde initiatieven. Voor de verdere vooruitgang van de VOET-werking is het aangewezen om een breder draagvlak te creëren dat zich over de totaliteit van de vakoverschrijdende werking buigt.
Ondersteuning	
Beleid	De cultuur om het vakoverschrijdend werk systematisch te screenen, is nog niet algemeen aanwezig. Sommige projecten worden wel besproken en indien nodig bijgestuurd, maar veeleer vanuit collegiaal en informeel overleg dan wel vanuit een gestructureerde en interne kwaliteitszorg. Heel recent werd wel een degelijke swot-analyse uitgevoerd, waarbij de totaliteit van het vakoverschrijdend werk op schoolniveau behoorlijk werd gescreend.
Doeltreffendheid	
Beleid	Vanuit het gemis aan duidelijke richting inzake nascholing op schoolniveau, is ook weinig of geen gerichte nascholing gevolgd voor de vakoverschrijdende werking. Dit gebrek weegt vooral door op de doorvoering van de vakoverschrijdende werking binnen het vakkenonderwijs. Voor het projectmatig werk zijn wel een aantal navormingsinitiatieven genomen.
Ontwikkeling	
Uitvoering	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd.
Socioculturele samenleving	

De uitwerking van deze context is goed verkaveld over de verschillende leerjaren, graden en onderwijsvormen, wat resulteert in een verticale opbouw van de socioculturele vorming. De projecten zijn gevarieerd en op maat van de verschillende leerlingenprofielen uitgewerkt. Via de uitwerking van deze context levert de school ook inspanningen op het vlak van internationalisering. Voorts bieden sommige activiteiten een interessante verkenning met de buurt en de stad. Het uitwerken van activiteiten waaraan ouders participeren is een mooi initiatief. De verbinding van de context socioculturele samenleving met het vakkenonderwijs kan nog diepgaander uitgewerkt worden.

Uitvoering	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd.
Sociorelationele ontwikkeling	Ook deze context heeft een verticale opbouw en de realisatie sluit sterk aan bij de leerlingenbegeleiding. Een aantal projecten en activiteiten kaderen zowel binnen de socioculturele als de sociorelationele ontwikkeling. Voor wat het vakkenonderwijs betreft, is er onder meer een link met de levensbeschouwelijke vakken en project algemene vakken. Er is ook een koppeling met bepaalde stageactiviteiten. De 'erfgoedklassen' sleutelen op een actieve manier aan de eindterm 'de leerlingen gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen'.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Voldoet

De school controleert systematisch de toestand op vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Dat blijkt uit de dagelijkse controle uitgevoerd door de technisch adviseur coördinator, de regelmatige rondgang door de preventieadviseur, de thematische rondgangen door de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer en het preventieverslag van de gemeenschappelijke preventiedienst van de scholengroep. De school heeft aan de tekorten gewerkt op basis van de risico-analyses, prioriteiten en beschikbare middelen. Zij beschikt over een degelijk uitgewerkte planning om tegemoet te komen aan de tekorten die beschreven zijn in diverse verslagen en die nog niet zijn weggewerkt. De niet weggewerkte vaststellingen geformuleerd in de verschillende verslagen, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. De school beschikt niet over een overdekte speelplaats. Uit de wijze van aanpak toont de school dat zij aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en dat zij snel maatregelen treft in afwachting van een definitieve oplossing. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoort en wegwerkt, naast de proactieve acties door het nemen van bewarende maatregelen als voorlopige oplossing, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiesysteem met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** Vooral het mentoraat investeert onder meer ruim in gesprekken met leerlingen, de communicatie met ouders en het zoeken naar een goede aanpak van de talrijke leerstoornissen bij een ruim aantal leerlingen. Als strikte leerbegeleiding is er onder meer de huiswerkklas, bedoeld voor eerstejaarsleerlingen. De invulling van dit kwaliteitsvol lesuur vertrekt vanuit een degelijke planning en focust op belangrijke items van leren leren. De uitwerking kenmerkt zich door een realistische kijk op de beginsituatie van de leerlingen, die sterk uiteenlopend is en vaak nieuwe uitdagingen stelt.
- Heel wat leraren zijn bereid tot het geven van remediëingsmomenten. Dit kan op voorstel van de begeleidende klassenraad, de individuele leraar, de ouders of de leerling. Deze remediëring wordt niet systematisch geregistreerd. Eigenlijke inhaallessen worden niet georganiseerd. De schoolleiding voorziet om deze binnenkort structureel aan te bieden.
- Heel recent is vanuit het mentoraat het initiatief genomen om te starten met handelingsplannen. Het verdient aanbeveling om dit kersvers initiatief verder uit te werken, gekoppeld aan een degelijke communicatie.
- Zowel de huiswerkklas als de remediëring en het opstarten van de handelingsplannen vertrekken niet vanuit een schoolbrede visie over leerbegeleiding. Dit gemis maakt dat de bestaande initiatieven vaak naast elkaar werken, zonder een volledig beeld op de totaliteit van de leerondersteuning t.a.v. de individuele leerling en de lesgroep.
- Afgezien van het talenbeleid, zijn in het verleden nauwelijks afspraken gemaakt over de leerondersteuning binnen het vakkenonderwijs. Dit resulteert in een leraargebonden invulling die varieert van degelijk tot ondermaats.
- Ondersteuning** Door het gebrek aan een schoolbrede visie en helder geformuleerde doelen, zijn ook de inspanningen voor de ondersteuning van de leerbegeleiding versnipperd. De verschillende initiatieven die onder meer door het mentoraat worden genomen, missen daardoor de noodzakelijke coherentie. Zo is door het ontbreken van een goed uitgebalanceerd nascholingsplan, weinig of geen specifieke nascholing gevolgd om de leraren te professionaliseren op het vlak van leerbegeleiding. Zeer onlangs werd een digitaal leerlingenvolgsysteem gelanceerd zodat de school momenteel nog in een fase van verkenning zit om dit instrument als ondersteuning in te zetten bij de leerbegeleiding.
- Door initiatief van de nieuwe schoolleiding is in de leerlingenagenda van het lopend schooljaar de oproep tot structuur, orde en tucht aanzienlijk versterkt en gespecificeerd. Daarnaast staan in de agenda ook een aantal bladzijden met concrete leerondersteuning, voornamelijk op het vlak van planning en taal. Het gebruik ervan toont aanzienlijke leraargebonden verschillen.

- Doeltreffendheid** Het programma dat vanuit de huiswerkklass door een aantal leraren wordt aangeboden, vormt ook onderwerp van reflectie en bijsturing. De school heeft echter nog te weinig onderzocht hoe dit leren leren na het eerste leerjaar verdergezet kan worden.
- Heel wat leraren besteden veel onderwijstijd aan herhalingslessen, vooral in voorbereiding van de proefwerken. Een consequent doorvoeren van de leerbegeleiding binnen het volledig vakkenonderwijs, kan evenwel leiden tot een meer effectieve leerondersteuning.
- Voorts zijn zowel het invoeren van de handelingsplannen als het gebruik van het digitaal leerlingenvolgsysteem dermate nieuw, waardoor het op dit ogenblik onmogelijk is om de doeltreffendheid in kaart te brengen.
- Tenslotte kan gesteld worden dat het gebrek aan meetbare doelen voor leerbegeleiding op schoolniveau, het meten van de effectiviteit hypothekeert.
- Ontwikkeling** Gelet op de achterstand voor wat betreft een leerbegeleiding, uitgewerkt vanuit een gezamenlijke doelgerichtheid en gekoppeld aan reflectie en interne kwaliteitszorg, staat de school voor een heuse uitdaging. Uit tal van gesprekken blijkt dat de school dit gegeven juist inschat en zich op een keerpunt bevindt inzake de leerbegeleiding.

4.2 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** Op schoolniveau gelden een aantal praktische en organisatorische afspraken voor de evaluatiepraktijk. Voor het dagelijks werk zijn vier rapportperiodes voor het dagelijks werk georganiseerd, met daarnaast twee examenperiodes. De puntenverhouding tussen het dagelijks werk en de examens ligt vast en ze is op maat van graad en onderwijsvorm uitgewerkt. Een schoolspecifieke visie op de invulling van de evaluatiepraktijk ontbreekt. Een aantal vakgroepen heeft wel een afstemming van de evaluatie op de vereisten van de leerplannen uitgetekend. Zo hanteert bijvoorbeeld de vakgroep moderne vreemde talen een vorm van zelfevaluatie om na te gaan of de evaluatie voldoende leerplangericht verloopt. Een aantal andere vakgroepen werden vorig schooljaar vanuit het schoolbeleid gesensibiliseerd om leerplangericht te evalueren.

Een aantal basisprincipes voor de delibererende klassenraad werden vastgelegd en gecommuniceerd met leerlingen en ouders. De attesteringen zijn voldoende doordacht en gemotiveerd toegelicht. Leerlingen die een onvoldoende halen voor een of meerdere vakken na de eerste examenperiode, krijgen een remediëringstraject aangeboden. De remediëringsinitiatieven worden nog niet systematisch geregistreerd en onder meer hierdoor ontbreekt soms een toelichting hierover bij de notulen. Voor de stage-activiteiten zijn evaluatiefiches in gebruik om de leerlingen adequaat te kunnen opvolgen op hun stageplaats. Zowel de beroepsbekwaamheid als een aantal algemene competenties worden in kaart gebracht. Voor de evaluatie van de geïntegreerde proef zijn duidelijke documenten beschikbaar die zowel het proces als het product van de geleverde prestaties evalueren.

Ondersteuning Binnen de jaarplanning wordt behoorlijk veel tijd voorzien voor de twee examenperiodes. Daarenboven trekken voorafgaand aan de examenperiodes heel wat leraren tijd uit voor eventuele voorexamens, een overzicht van de leerstof of voor herhalingsoefeningen. Tijdens de doorlichting bleek dat de doelgerichtheid en de kwaliteit van deze initiatieven in een aantal gevallen ontbreken.

Doeltreffendheid In welke mate de evaluatiepraktijk gegevens oplevert om het onderwijsleerproces bij te sturen, is niet duidelijk. Wel dienen de gegevens om remediëringstrajecten op te starten.

Afhankelijk van de vakgroep worden vakgebonden attitudes meegerekend in bepaalde evaluatievormen. Op voorstel van de pedagogische raad wordt viermaal per schooljaar met een attituderapport over de inzet, houding en medewerking van de leerlingen gerapporteerd. Zowel de afwezigheden, het te laat komen als de opmerkingen van de klassenraad worden op deze wijze aan leerlingen en ouders gecommuniceerd. Deze gegevens worden niet meegenomen in de eindbeoordeling van de jongeren.

Ontwikkeling Het schoolbeleid stuurde eind vorig schooljaar een aantal aspecten van de evaluatiepraktijk bij. Een strikte scheiding van evaluatiegegevens en attitudegegevens werd opgelegd. Daarnaast werden leraren aangemoedigd om leerplangericht woordcommentaar te leveren bij het rapport. De directie heeft de examens van eind vorig schooljaar gescreend op leerplangerichtheid. Als gevolg van de bijsturing naar een sterkere leerplangerichtheid, werd eind vorig schooljaar uitzonderlijk afgeweken van de regelgeving rond de uitgestelde beslissingen. Een aantal leerlingen werd in bescherming genomen door hen de mogelijkheid tot herkansen te bieden via bijkomende proeven. Het is de bedoeling dat dit schooljaar het evaluatiebeleid waar nodig wordt bijgestuurd, zodat dit een eenmalige maatregel is.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De schoolleiding is sedert het midden van het vorig schooljaar in handen van een waarnemend directeur, en dit na een aanzienlijke periode waarin de school het zonder adequate sturing moest stellen. Met het aantreden van de nieuwe directeur is in de school een stimulerend leiderschap geïntroduceerd dat zich kenmerkt door bedachtzaam verkennen, luisteren en handelen. Dit gebeurt in relatie tot het pedagogisch project van het Gemeenschapsonderwijs en vanuit een sterke overtuiging om vooral aan jongeren uit sociaallyzwakke middens opvoeding en onderwijs te bieden dat hen weerbaar maakt en toekomst geeft voor de maatschappij van morgen.

De schoolleiding investeert aanzienlijk in het uitzetten van krachtlijnen en het doorgeven van de uitgangspunten van de schoolvisie op alle niveaus. Daarbij gaat veel aandacht naar het verstevigen van structuur, orde en tucht als onmisbaar fundament voor beleidsvoering naar kwaliteitsvol onderwijs. Deze inspanningen worden consequent doorgevoerd en zijn voelbaar. Ze eisen tijd en energie, vooral omdat de school tot voor kort weinig beleidsvoering had op dit vlak.

Voor een ruim aantal beleidsvoerende aspecten is er een degelijke samenwerking met de technisch adviseur coördinator. Gelet op de schoolspecifieke context vormt ook het mentoraat een belangrijke actor binnen de dialoog met de schoolleiding voor wat betreft de leerlingenbegeleiding. Voor de ondersteuning van de beleidsvoering kan de schoolleiding rekenen op het engagement van zowel de personeels- als leerlingenadministratie.

Functioneringsgesprekken werden opgestart waarbij de schoolleiding vooral investeert op het vastleggen van afspraken met de individuele leraar ten aanzien van de nieuwe beleidsvoering.

Om de doeltreffendheid van het beleid te verzekeren, stuurt de schoolleiding recent de vakgroepcoördinatoren aan vanuit een regelmatig overleg. Deze moeten op hun beurt de transfer maken naar de vakgroepen. Uit het kwaliteitsonderzoek blijkt immers dat leerplanstudie alsook het bewaken van de gelijkgerichtheid en het stimuleren van didactische vernieuwingen, belangrijke opdrachten zijn voor het voltallige schoolteam.

Visieontwikkeling De school profileert zich als een overwegend nijverheidstechnische school met veel engagement voor jongeren uit een sociaallyzwak milieu. De schoolvisie verwoordt duidelijk het sterk inzetten op de groei naar een positief zelfbeeld voor elke leerling. De school wil deze visie onder meer concretiseren door het studieaanbod nog meer af stemmen op haar leerlingenpopulatie. Dit hertekenen werd onlangs ingezet met het speciëren van enkele 7de specialisatiejaren en de afbouw van dun bevolkte studierichtingen. Voorts wil de school enkele bestaande studierichtingen vervolledigen, bedoeld om de toekomstmogelijkheden van de leerlingen te vergroten. Uit de doorlichting blijkt dat er binnen het algemeen beleid tot voor kort weinig aandacht was voor het systematisch bepalen en communiceren van doelstellingen. Dit maakt dat de school op vandaag voor tal van algemeen pedagogische facetten kampt met een achterstand. Het talenbeleidsplan vertrekt

wel vanuit duidelijk geformuleerde doelstellingen om het taalactieplan te ondersteunen. De huidige schoolleiding heeft op korte tijd een vrij correcte diagnose gesteld, weet waar de school staat en welk het parcours is voor de toekomst.

Uit de doorlichting blijkt dat de recent gekozen beleidsaccenten gericht zijn op het structureren en verstevigen van de leerbegeleiding, het leerplangericht evalueren, de verdere realisatie van het talenbeleid, de verdieping van de vakoverschrijdende vorming en het concretiseren van een efficiënte deskundigheidsbevordering. Uit de schooldoorlichting blijkt evenzeer dat de aanpak van deze prioriteiten een noodzaak is voor de verdere groei naar een eigentijdse en kwaliteitsvolle school.

- Besluitvorming** De officiële overlegorganen zijn reglementair samengesteld en functioneren conform de regelgeving. Op het ogenblik van de schooldoorlichting ijvert de school voor de heroprichting van een leerlingenraad die in het verleden, bij gebrek aan doelgerichtheid, rendement en positief welbevinden, is stilgevallen. Onder impuls van de nieuwe schoolleiding wil de nieuwe oprichting sterk inzetten op participatie en verantwoordelijkheid van de leerlingen. Het lijkt erop dat deze visie de nodige zuurstof voor een schoolspecifieke werking kan bieden. De school beschikt momenteel niet meer over een ouderraad en zoekt om deze werking opnieuw op te starten. Participatie van een beperkt aantal ouders is er wel bij verschillende vakoverschrijdende projecten. De medewerking van een aantal ouders geeft aan deze vakoverschrijdende initiatieven een bijzondere inkleuring. Omwille van de late overgang naar een digitaal schoolplatform rendeert de elektronische communicatie nog niet optimaal. Voorts zijn er wel de geijkte dienstnota's en veel informeel overleg. Het kwaliteitsverschil van de verslaglegging van vergadermomenten is groot.
- Talenbeleid** Vanuit een degelijke visie op een talenbeleid heeft de school een waaier aan doelstellingen uitgewerkt. Vooral binnen de eerste graad zorgt de school voor structuren om te werken aan een talenbeleid. De behoeften van de taalvaardigheid Nederlands worden hier ruim in kaart gebracht. De school maakt afspraken met de leraren over de toegankelijkheid van schooltaal, adaptief onderwijs met talige ondersteuning en communicatief taalgebruik. De school evalueert jaarlijks de kwaliteit van de organisatie van het talenbeleid, maar heeft te weinig oog voor de kwaliteit van de uitvoering van het talenbeleid. De belangrijkste uitdaging ligt in het ontwikkelen van een schoolbreed talenbeleid, met inbreng en medewerking van alle leraren, op maat van de doelgroep en met aandacht voor de talige aspecten binnen alle vakken.
- Kwaliteitszorg** De school is weinig of niet vertrouwd met systematisch en interne kwaliteitszorg. In vergelijking met de vorige schooldoorlichting heeft de school op dit vlak geen vorderingen gemaakt. Voor een heel beperkt aantal facetten van de schoolwerking is wel een kwaliteitsmeting uitgevoerd, soms vanuit een individueel initiatief en niet ingebed in een degelijk kwaliteitszorgsysteem. De nieuwe schoolleiding kent dit tekort en neemt dit mee op in het vitaliseren van het algemeen beleid. Zo is recent door de huidige schoolleiding op basis van cijfermateriaal een grondige analyse van het schoolprofiel gemaakt, bedoeld om de juiste accenten in de beleidsvoering te leggen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De organisatie en de uitvoering van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
- De leerplanrealisatie van het specifiek gedeelte in BSO tweede graad Elektrische installaties.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De psychosociale ondersteuning van de leerlingen.
- De degelijke werking van de personeels- en leerlingenadministratie.
- De aandacht voor de leer- en leesbegeleiding in de eerste graad.
- Het engagement van een ruim aantal personeelsleden.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het uitzetten van duidelijke beleidslijnen.
- Het koppelen van discipline en structuur aan het streven naar een leerlingvriendelijke school.
- Het uitwerken van een breder draagvlak en het verhogen van de participatie voor de hele schoolwerking.
- Het verstevigen van de interne communicatie.
- De aanzet tot kwaliteitszorg.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor muzikale opvoeding in de eerste graad.
- De uitrusting voor een behoorlijk aantal vakken.
- De toepassing van ICT in het onderwijsleerproces.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De afstemming van de leerlingenevaluatie op eindtermen en leerplandoelstellingen.
- De leerbegeleiding.
- De verhouding tussen de instructie- en evaluatietijd.
- De consequente toepassing van het talenbeleid.
- De deskundigheidsbevordering.
- De vakgroepwerking binnen een aantal vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- De opvolging van het onderwijsleerproces.
- Het nascholingsbeleid en de vakgroepwerking.
- De kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor techniek in de eerste graad A-stroom.
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in BSO, tweede graad, Basismechanica.
- De leerplanrealisatie voor muzikale opvoeding in BSO, tweede graad Verzorging-voeding.
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in BSO, derde graad, Centrale verwarming en sanitaire installaties.
- De leerplanrealisatie voor project algemene vakken in BSO, derde graad derde leerjaar Naamloos leerjaar, Industriële elektriciteit, Verwarmingsinstallaties.
- De leerplanrealisatie voor Nederlands in TSO, derde graad Informaticabeheer en Secretariaat-talen.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'
- omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	techniek	
Graad 1 Handel	techniek	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	techniek	
Graad 2 BSO Basismechanica		specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Verzorging-voeding		muzikale opvoeding
Graad 3 BSO Naamloos leerjaar	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Centrale verwarming en san. installaties		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Verwarmingsinstallaties	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Elektrische installaties	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Industriële elektriciteit	project algemene vakken	
Graad 3 TSO Informaticabeheer	Nederlands	
Graad 3 TSO Secretariaat-talen	Nederlands	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **29-11-2016** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Gino Malfait de inspecteur-verslaggever	P.VIELFONT, waarnemend directeur de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	